

VYSOKÁ ŠKOLA KREATIVNÍ KOMUNIKACE

Katedra vizuální tvorby

Vizuální tvorba

Fotografie a audiovize

**HISTORICKÁ A SOUČASNÁ
DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE**

Autor: TIMOFEJ DROKIN

Vedoucí práce: doc. MgA. Jaroslav Fišer

2024

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně a že jsem uvedl všechny použité prameny a literaturu, ze kterých jsem čerpal. Stvrzuji, že všechny odevzdané výtisky mé bakalářské práce se shodují s elektronickou verzí v informačním systému VŠKK a souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna veřejnosti pro účely studia a výzkumu.

V Praze dne.....

Podpis autora:

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval doc. MgA. Jaroslavu Fišerovi za trpělivost, cenné rady a odborný dohled, který mi v průběhu zpracovávání bakalářské práce věnoval. Dále bych rád poděkoval celé své rodině a přátelům, kteří mi byli též významnou oporou. V neposledním řadě bych rád poděkoval vedení města Vlašim, které mi poskytlo potřebné informace ke zpracování práce a které mě také nechalo nahlédnout a fotit v prostorách, do kterých se za normálních okolností nelze dostat.

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá historickou a současnou dokumentární fotografií. Teoretická část více přibližuje historii samotné fotografie, počáteční techniky, historii dokumentární fotografie, popisuje dokumentární fotografii v 19. a 20. století, významné autory v 19. a 20. století, jak ovlivnila dokumentární fotografie určité směry v dnešní době a z čeho se zformovala současná dokumentární fotografie. V praktické části popisuje můj přístup k dokumentární fotografii vlastním stylem a ukazuji zde můj život. Cílem práce je povzbudit čtenáře, aby fotografovali více dokumentárních snímků a ukládali si tak své vzpomínky.

Klíčová slova

Dokumentární fotografie, etapy, počáteční techniky fotografie, autoři, žánr, snímek, historie, současnost

Abstract

This bachelor thesis deals with historical and present documentary photography. The theoretical part presents more about the history of photography itself, the early techniques, the history of documentary photography, describes documentary photography in the 19th and 20th centuries, important photographers in the 19th and 20th centuries, how documentary photography has influenced certain trends today, and what has shaped current documentary photography. The practical section describes my approach to documentary photography in my own style and shows my life here. The goal of the work is to give the reader encouragement to take more documentary photographs to save their memories.

Key words

Documentary photography, stages, early photographic techniques, authors, genre, image, history, present

OBSAH

1	ÚVOD.....	8
2	CÍL PRÁCE.....	9
3	TEORETICKÁ ČÁST.....	10
3.1	POČÁTKY FOTOGRAFIE.....	11
3.2	POČÁTEČNÍ TECHNIKY FOTOGRAFIE.....	12
3.2.1	CAMERA OBSCURA.....	12
3.2.2	MOKRÝ KOLODIOVÝ PROCES.....	12
3.2.3	DAGUERROTYPÍE.....	13
3.2.4	KALOTIPIE.....	14
3.3	POČÁTKY DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE.....	14
3.4	DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE 19. STOLETÍ.....	16
3.4.1	VÝZNAMNÍ AUTOŘI 19. STOLETÍ.....	16
3.5	MAGNUM PHOTO.....	18
3.6	DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE 20. STOLETÍ.....	18
3.6.1	VÝZNAMNÍ AUTOŘI 20. STOLETÍ.....	19
3.7	VLIV HISTORICKÉ DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE NA SOUČASTNOU 22	
3.7.1	ESTETIKA A STYL.....	23
3.7.2	SOCIÁLNÍ VĚDOMÍ A AKTIVISMUS.....	24
3.7.3	TECHNOLOGICKÝ VÝVOJ.....	25
3.7.4	DIGITÁLNÍ REVOLUCE.....	25
3.7.5	MOBILNÍ FOTOGRAFIE A SOCIÁLNÍ MÉDIA.....	26
3.8	ROZVOJ ŽÁNŘŮ A TÉMAT.....	27
3.9	PŘESAHA DO DALŠÍCH MÉDIÍ.....	27
3.9.1	KNIHY A FOTOGRAFICKÉ SÉRIE.....	28
3.9.2	SPOLUPRÁCE S NOVINÁŘI A SPISOVATELI.....	28
3.10	SOUČASNÁ DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE.....	28
3.11	VLIV SOUČASNÉ DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE NA DNEŠNÍ SVĚT.....	30
4	PRAKTICKÁ ČÁST.....	32
4.1	ETAPA ŠKOLA.....	32
4.2	ETAPA SPORTU.....	34
4.3	ETAPA PRÁCE.....	36
4.4	ETAPA LÁSKY.....	37
4.5	ETAPA FOTOGRAFIE.....	39
5	ZÁVĚŘ.....	41

6	SEZNAM ZDROJŮ.....	42
6.1	KNIŽNÍ ZDROJE.....	42
6.2	INTERNETOVÉ ZDROJE.....	42
7	SEZNAM FOTOGRAFIÍ.....	45

1 ÚVOD

Fotografie nás obklopuje v každodenním životě všude. Ať už se jedná o sociální média v časopisech nebo v reklamách. Zaznamenávání fotografií také znamená pro lidi určité uložení vzpomínek. Postupem času se fotografie stala nejen uměleckým médiem, ale pomocným nástrojem pro dokumentaci, vyváření emocí, zážitků a ukazování reality takové, jaká se odehrála.

Jako jeden z hlavních žánrů fotografie má dokumentární fotografie zvláštní místo v tomto světě. Je to žánr, který se zaměřuje na zachycení skutečnosti takové, jaká je, a na vyprávění příběhů o událostech, lidech a místech. Od sociálních nerovností až po válečné konflikty, od přírodních katastrof po každodenní život obyčejných lidí – dokumentární fotografie přináší svědectví o lidském životě ve všech jeho podobách.

Dokumentární fotografie má také schopnost oslovit emoce a vyvolat u diváků reakce. Silné portréty, dojemné scény a silná vyprávění mohou diváky ponořit do událostí a zážitků, které jsou zachyceny na fotografii. Tato schopnost přenášet emoce a sdílet příběhy je jedním z hlavních důvodů, proč dokumentární fotografie má takový význam ve společnosti.

Ve světě plném vizuálních podnětů a informací má dokumentární fotografie stále důležitou roli ve formování veřejného mínění a povědomí. Je to prostředek, který nám umožňuje nahlížet za zdánlivé povrchy událostí a chápat jejich skutečné důsledky. Ať už je to prostřednictvím objektivního zachycení událostí nebo prostřednictvím uměleckého ztvárnění reality, dokumentární fotografie nás vyzývá k zamyšlení nad světem kolem nás a k aktivnímu angažování se ve společnosti.

2 CÍL PRÁCE

V teoretické části práci si kladu za dílčí cíl seznámit čtenáře s fotografií obecně, jakožto s velmi silným médiem z hlediska reklamního, ale i z hlediska dokumentárního. Vynasnažím se přiblížit konkrétní období a jednotlivé autory, kteří byli pro vznik a rozvoj dokumentární fotografie nezbytně důležití.

Praktická část práce je zaměřena na tvorbu dokumentárních fotografií, ve kterých se já jakožto autor promítám. Vymezím zde několik svých podstatných životních etap, které byly důležité pro budoucí rozvoj mých fotografických návyků a zkušeností.

Primárním cílem mé bakalářské práce je ukázat čtenáři, jak důležité je vytvářet vizuální zachycení k daným životním etapám, jelikož v pokročilém věku pak právě tyto záznamy nám slouží jako jakési vzpomínkové album.

3 TEORETICKÁ ČÁST

V teoretické části se budu zabývat historickou částí samotné fotografie a vzniku fotografických technik a jejich fungování v praxi. Dále zde budu analyzovat historickou a současnou dokumentární fotografii z historického hlediska a také jak působí na člověka z pohledu vzpomínkového a co nám dokument přináší. Dokumentární fotografie nám přináší mnoho hodnotných aspektů, které obohacují naše chápání světa a ovlivňují náš pohled na něj. Slouží jako důležitý historický záznam událostí, míst a lidí.

Tyto obrazy nám umožňují nahlédnout do minulosti a lépe porozumět událostem a procesům, které formovaly naši současnou realitu. Poskytuje nám informace o různých tématech, jako jsou sociální problémy, environmentální otázky, politické události a kulturní fenomény. Tyto obrazy nás informují, osvětlují a poskytují nám širší kontext pro porozumění světu kolem nás.

Silné a výrazné dokumentární fotografie mají moc zvýšit povědomí o důležitých otázkách a problémech ve společnosti. Tyto obrazy mohou upozornit na sociální nespravedlnosti, environmentální katastrofy nebo lidské tragédie a motivovat lidi k jednání.

Také mohou vyvolat silné emoce a empatii u diváků. Tyto obrazy nás přinášejí blíže k lidským příběhům, zkušenostem a utrpení, což nás může motivovat k solidaritě, soucitu a aktivismu. Je také jakousi formou umění, která umožňuje fotografům vyjádřit své myšlenky, pocity a postoje k okolnímu světu. Tyto obrazy jsou často výrazné a dojemné, a mohou působit jako katalyzátor pro diskusi a reflexi.

Celkově lze říci, že dokumentární fotografie nám přináší hlubší porozumění světu, ve kterém žijeme, a poskytuje nám prostředky k tomu, abychom se angažovali a ovlivňovali změny ve společnosti. Je to mocné médium, které nás inspiruje, informuje a povzbuzuje k akci.

3.1 POČÁTKY FOTOGRAFIE

První experimenty s fotografií započaly již v 18. století, ale největší zlom přišel v roce 1839, kdy francouzský vynálezce Louis Daguerre představil svoji techniku daguerrotypii a byl to první komerčně úspěšný proces fotografování.

V roce 1826 Louis Daguerre, francouzský malíř a vynálezce, představil světu Daguerrotypii. Jednalo se o první revoluční proces, kdy poprvé v dějinách mohli lidé zachytit a uchovat obraz skutečného světa tak, jak se jim nikdy předtím nepodařilo.¹

V této době fotografie vynikli první významní autoři, kteří svými fotografiemi ovlivnili vývoj tohoto poměrně nového média. Jedním z nich byl anglický fotograf William Henry Fox Talbot, který vyvinul nový proces kalotypie a byla to konkurenční technika k daguerrotypii, která umožňovala vytváření více kopií jednoho negativu. Tato technika, představená v roce 1841, umožňovala vytváření negativů na papíře, což umožnilo snadnější reprodukci obrázků.²

Počátky fotografie jsou jako vstup do jakéhosi „tajemného světa“, kde se setkává umění s vědou a technologií, a kde se zrodil jeden z nejvýznamnějších médií moderního světa. V tehdejších dobách lidé chtěli zachytit a uchovat okamžiky a obrazy, které je obklopují. Tato touha nakonec vedla k vynálezu fotografie, který změnil způsob, jakým vidíme a chápeme svět kolem sebe. Jsou zároveň příběhem objevů, inovací a uměleckého odvážení. Fotografie se stala novým jazykem, kterým lidé mohli vyprávět příběhy, zachytit krásu okamžiku a objevovat skryté detaily světa kolem sebe. Její vliv je nepopiratelný, protože změnila nejen způsob, jakým vidíme minulost, ale i způsob, jakým vnímáme přítomnost a budoucnost.

¹ DIGIMANIE. *Historie fotoaparátu a fotografie*. Online. 2007. Dostupné z: <https://www.digimanie.cz/historie-fotoaparatu-a-fotografie/1815-2>. [cit. 2024-03-18].

² YOUNGREALART. *Historické fotografické techniky*. Online. 2016. Dostupné z: <https://youngrealart.com/cs/news/51>. [cit. 2024-03-20].

3.2 POČÁTEČNÍ TECHNIKY FOTOGRAFIE

Počátky fotografie se datují do 19. století, a i když se technologie od té doby dramaticky změnila, základní principy a techniky, které byly v té době vyvinuty, položily základy pro vývoj moderního umění fotografie.

3.2.1 CAMERA OBSCURA

Camera Obscura byla jednou z prvních technik, která byla používána k projekci obrazu na povrch. Tento princip spočíval v použití temné komory s malým otvorem, který propouštěl paprsek světla, který se lomil a promítal se na opačnou stěnu nebo povrch, kde vytvářel zrcadlově převrácený obraz scény venku. Tato technika sloužila jako základ pro pozdější vývoj fotografování.

Historie této techniky sahá až do starověku, kdy byla používána jako prostředek k pozorování slunečních zatmění a jako nástroj pro malíře při zachycování scén a perspektivy. V průběhu času se stala předmětem zájmu umělců, vědců a filozofů, kteří zkoumali její optické vlastnosti a možnosti využití.

Je symbolem spojení umění a vědy a jedná se o prostředek, který umožnil vizuální zkoumání světa kolem nás a inspiraci pro vznik moderního umění fotografie. Její jednoduchost lze najít v dílech mnoha umělců, od malířů renesance až po fotografy současnosti, kteří se nechávají inspirovat tímto starodávným přístrojem. Její krása zůstává neporušená i v moderním světě, kde je stále považována za zdroj kreativity a nápadů.³

3.2.2 MOKRÝ KOLODIOVÝ PROCES

Mokrý kolodiový proces byl vyvinut Frederickem Scottem Archerem v roce 1851, byl první masově používanou metodou fotografování na skleněných deskách. Proces spočíval v nanesení směsi kolodiu (směsi nitrocelulózy) a dusičnanu stříbrného na skleněné desky, které byly pak okamžitě ponořeny do roztoku dusičnanu stříbrného a citlivé na světlo. Fotografie vytvořené tímto způsobem měly hluboký kontrast, jasnou ostrost a bohaté detaily.

³ PIKOUS, Šimon. *Historie fotografie*. Online. 2015. s.11. Dostupné z: <https://lsfliberec.cz/files/historie.pdf>. [cit. 2024-04-11].

Tento proces také vyžadoval rychlost a preciznost ze strany fotografa, jelikož deska musela být exponována a vyvolána ještě před tím, než se kolodiová vrstva vysuší.⁴

Mokrý kolodiový proces byl důležitým milníkem v historii fotografie, protože umožnil vytváření negativů s vysokou kvalitou obrazu a přinesl nové možnosti pro tvůrčí vyjádření. Fotografové jako Mathew Brady využili tento proces k dokumentaci americké občanské války vytvářející nezapomenutelné portréty vojáků a dramatické scény z bojišť.

I když je proces dnes považován za historickou technologii, jeho dědictví a odkaz přetrvává v moderní fotografii. Jeho jedinečná estetika a charakter ovlivňují stále mnoho umělců a nadšenců, kteří hledají způsoby, jak oživit tento starodávný proces pro současné doby. Jeho složitost a náročnost z něj činí symbolickou připomínku toho, jaké úsilí a oddanost je zapotřebí k vytvoření skutečného uměleckého díla. Ať už je to pro nostalgii po minulosti nebo pro touhu po jedinečných a krásných obrazech, mokrý kolodiový proces stále fascinuje a inspiruje lidi po celém světě.

3.2.3 DAGUERROTYPE

Daguerrotypie je fotografický proces, který byl vynalezen a zveřejněn v roce 1839 francouzským vynálezcem Louistem Daguerrem. Tento proces patří mezi první komerční formy fotografie. V prvních letech byl tento proces dost populární a umožnil lidem poprvé zachycovat trvalé obrazy skutečného světa.

Tento proces spočíval v exponování speciálně připraveného stříbrného plátna, které bylo nanášeno na měďovou desku a na světlo. Proces vytvářel obraz pomocí chemických reakcí, přičemž výsledný obraz měl pozitivní podobu. Obrazy zachycené tímto procesem mají obvykle velmi ostré detaily, což bylo v té době revoluční.

S postupem času a s rozvojem dalších fotografických procesů ztratila Daguerrotypie svou popularitu, avšak její historický význam a vliv zůstává důležitou součástí fotografického dědictví.⁵

⁴ PIKOUS, Šimon. *Historie fotografie*. Online. 2015. s.23. Dostupné z: <https://lsfliberec.cz/files/historie.pdf>. [cit. 2024-04-11].

⁵ Národní technické muzeum. *Daguerrotypie*. Online. 2014. s. 18. Dostupné z: <https://stary-web.ntm.cz/data/veda-a-vyzkum/booklet-cz.pdf>. [cit. 2024-05-08].

3.2.4 KALOTIPIE

Kalotypie, také známá jako talbotypie, představuje důležitý mezník v historii fotografie. Tento proces byl vyvinutý britským vynálezcem Williamem Henrym Foxem Talbotem na počátku 19. století. Toto bylo revoluční v porovnání s tehdejšími metodami, jako byla daguerrotypie.⁶

Proces spočíval v aplikaci fotosenzitivního roztoku na papír, čímž vznikl negativ, který mohl být použit k vytvoření pozitivů. Tímto způsobem se jednotlivé snímky mohly snadno reprodukovat a distribuovat. Jedním z hlavních přínosů kalotypie byla její flexibilita a možnost opakovaného použití papírových negativů k vytváření pozitivů různých velikostí a formátů.

Kalotypie také přinesla estetické kvality, které se lišily od dřívějších procesů jako daguerrotypie. Díky své více měkké tonalitě a lehkému oparu vytvářela kalotypie obrazy s jemným, téměř malířským dojmem, což ji činilo oblíbeným médiem pro portréty, krajinomalby a umělecké experimentace. I když daguerrotypie převládala jako komerčně úspěšnější forma fotografie, kalotypie zanechala trvalý odkaz na vývoj fotografických procesů.⁷

3.3 POČÁTKY DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE

Historie dokumentární fotografie sahá do samých počátků fotografie samotné. Tento žánr fotografie se zaměřuje na zachycení skutečnosti a událostí, tak jak se odehrávali ve skutečnosti, a to bez zásadních úprav a zasahování do daného děje.

Začátek a růst fotografie nastal v 19. století, kdy se tento žánr stal populárním při expedicích nebo válečných konfliktech například Americké občanské války. Tyto konflikty dokumentovali fotografové jako Matthew Brady nebo Alexander Gardner.

Počátky dokumentární fotografie mají v historii fotografie zvláštní místo. Byly to časy, kdy se začalo chápat, že fotografie může být mnohem víc než jen portrétní umění či zábavný experiment s obrazy.

⁶ ONLINEFOTOSKOLA. Kalotypie. Online. 2011. Dostupné z: <https://fotteto.estranky.cz/clanky/cernobila-fotografie/kalotypie---talbotypie.html>. [cit. 2024-05-07].

⁷ FOTTETO. Kalotypie / talbotypie. Online. 2011. Dostupné z: <https://fotteto.estranky.cz/clanky/cernobila-fotografie/kalotypie---talbotypie.html>. [cit. 2024-05-07].

S nástupem prvních fotografických procesů, jako byla Daguerrotypie, kalotypie a mokrý kolodiový proces, začali fotografové experimentovat s možnostmi zachycování skutečnosti. Tato nová technologie jim umožňovala zachytit svět kolem sebe tak, jak se jim nikdy předtím nepodařilo.⁸

První dokumentární fotografie často zachycovaly architekturu, krajiny a městské scény a sloužily tak jako významné historické záznamy doby. Jedním z prvních dokumentárních fotografů byl Eugène Atget, který ve 20. letech 20. století fotografoval ulice a architekturu Paříže. Jeho práce byla později uznána jako důležitý historický dokument.⁹

Další významnou osobností ve vývoji dokumentární fotografie byl Lewis Hine, který se ve své práci zaměřil na sociální problémy, zejména na práci dětí a podmínky továrních dělníků. Jeho snímky zanechaly hluboký dojem a přispěly k vytvoření legislativy chránící práva dětí v práci.¹⁰

Dokumentární fotografie se stala prostředkem pro vyprávění příběhů od historických událostí až po každodenní život lidí. Fotografové jako Dorothea Lange¹¹ nebo Margaret Bourke-White¹² dokumentovali Velkou hospodářskou krizi, život v době Velké deprese a sociální problémy 20. století, což přineslo novou úroveň důležitosti dokumentární fotografie jako média.

V průběhu času se dokumentární fotografie stala klíčovým nástrojem pro informování, osvětlení, zvýšení povědomí a umělecký výraz. Její vliv je stále patrný i v současnosti, kdy se fotografie stala nepostradatelným prvkem médií a kultury.

Počátky dokumentární fotografie jsou fascinující a důležité nejen z historického hlediska, ale také z hlediska vývoje médií a umění. Jsou to tyto počátky, které položily základy pro to, co dokumentární fotografie znamená dnes a jakým způsobem ovlivňuje naši představu o světě kolem nás.

⁸ KOTÍK, Michal. *K vývoji pojmu dokumentární fotografie*. Online. S. 2-3. 2011. Dostupné z: https://karolinum.cz/data/clanek/4185/HS_3_1_0063.pdf. [cit. 2024-05-12].

⁹ MOMA. *Eugène Atget*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.moma.org/artists/229>. [cit. 2024-05-12].

¹⁰ BRITANNICA. *Lewis Hine*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Lewis-Hine>. [cit. 2024-05-12].

¹¹ BRITANNICA. *Dorothea Lange*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Dorothea-Lange>. [cit. 2024-05-12].

¹² ARTNET. *Margaret Bourke-White*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.artnet.com/artists/margaret-bourke-white/>. [cit. 2024-05-12].

3.4 DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE 19. STOLETÍ

Během 19. století byla fotografie používána k dokumentaci válečných konfliktů. Mezi významné postavy této doby patří fotografové například Roger Fenton¹³ během Krymské války a Mathew Brady, kteří během Americké občanské války zachycovali bojiště a životy vojáků.¹⁴

Docházelo k neustálému vývoji technologií fotografie, což pomohlo dokumentaristům rychleji a přesněji zachycovat události a okamžiky. Tyto inovace zahrnovaly zlepšení světelných citlivých materiálů a techniky tisku. Tímto nám ukazuje a pomáhá porozumět událostem v dané historické části.

Celkově lze říci, že dokumentární fotografie 19. století představovala éru průkopníků a objevitelů, kteří nejenom dokumentovali svět kolem sebe, ale také ovlivnili budoucí vývoj fotografie a umění.¹⁵

3.4.1 VÝZNAMNÍ AUTOŘI 19. STOLETÍ

19. století bylo obdobím, kdy se dokumentární fotografie začala rozvíjet jako důležitý prostředek pro zaznamenávání historických událostí, krajiny a společenských změn. Toto období bylo poznamenáno odvahou průkopníků, kteří se vydali s fotoaparátem do světa, aby zachytili život kolem sebe a důležité momenty své doby. Mezi nejvýznamnější dokumentární fotografie 19. století patří několik osobností, jejichž práce ovlivnila nejen rozvoj fotografie, ale také naše chápání minulosti.

3.4.1.1 Roger Fenton

Roger Fenton byl jedním z prvních válečných fotografů a jeho práce z Krymské války v roce 1855 jej učinila známým po celém světě. Fentonova odvaha a technické dovednosti mu umožnily zachytit atmosféru války a život vojáků na frontě. Jeho fotografie nejenom

¹³ VAVŘÍN, Pavel. Roger Fenton – Krymská válka. Online. 2020. Dostupné z: <https://digiarena.zive.cz/roger-fenton--krymska-valka>. [cit. 2024-05-25].

¹⁴ BRITANNICA. Mathew Brady. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Mathew-Brady>. [cit. 2024-05-25].

¹⁵ BAATZ, Willfried. Fotografie. Přeložil Hana KALABIŠKOVÁ. Brno: Computer Press, 2004. ISBN 9788025102107.

dokumentují vojenské aktivity, ale také přinášejí dobové pohledy na táborový život a důsledky boje.¹⁶

3.4.1.2 Mathew Brady

Mathew Brady je známý svými portréty amerických politiků a vojáků během americké občanské války. Stal jedním z nejvýznamnějších portrétních fotografů své doby. Jeho práce zachycovala tváře významných historických postav a také poskytla pohled na hrůzy války a její důsledky na obyčejné lidi. Bradyho práce představovala důležitý historický záznam této události americké historie.¹⁷

3.4.1.3 Timothy O'Sullivan

Timothy O'Sullivan byl známý svou prací dokumentaci amerického Západu během průzkumných expedic pořádaných během 60. let 19. století. O'Sullivanovy fotografie poskytují pohled na rozsáhlé krajiny, pionýry a domorodé kmeny, a představují důležitý historický záznam o tomto období. Jeho práce přinesla nové perspektivy na osídlování Západu a ovlivnila vnímání tohoto regionu.¹⁸

3.4.1.4 Lewis Hine

Lewis Hine se stal známým svou prací na dokumentaci tvrdých pracovních podmínek dětí v průmyslové Americe na začátku 20. století. Jeho fotografie dělnických dětí v továrnách a na ulicích velkých měst šokovaly společnost a přispěly k legislativním změnám ochraňujícím práva dětí. Ne jenom že odhalila sociální nerovnosti a krutost systému, ale také inspirovala další fotografy k použití svých obrazů jako nástroje změny.¹⁹

¹⁶ VAVŘÍN, Pavel. Roger Fenton – Krymská válka. Online. 2020. Dostupné z: <https://digiarena.zive.cz/roger-fenton--krymska-valka>. [cit. 2024-05-25].

¹⁷ BRITANNICA. Mathew Brady. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Mathew-Brady>. [cit. 2024-05-25].

¹⁸ AMERICANART. Timothy O'Sullivan. Online. 2024. Dostupné z: <https://americanart.si.edu/artist/timothy-h-osullivan-3600>. [cit. 2024-04-15].

¹⁹ BRITANNICA. Lewis Hine. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Lewis-Hine>. [cit. 2024-05-12].

3.5 MAGNUM PHOTO

Založeno v roce 1947 Robertem Capou a Henri Cartier-Bressonem, spolu s Georgem Rodgerem a Davidem Seymourem, vytvořilo jedno z nejvýznamnějších a nejvlivnějších seskupení fotografů na světě.

S Magnumem je spojeno nespočetně příběhů a fotografií, které se dotýkají srdcí lidí a formují naši představu o světě. Tento kolektiv fotografů spojuje svůj talent, vášně a odhodlání k dokumentaci událostí, kultury a lidí z celého světa. Každý z nich přináší do skupiny svůj pohled a styl, což dává Magnumu jeho nezaměnitelnou identitu.

Od reportážního fotožurnalismu po uměleckou fotografii, Magnum Photo pokračuje v poslání sdílení světových událostí a lidských příběhů prostřednictvím záběrů, které jsou zároveň krásné a dojemné. Jejich práce zůstává inspirací pro další generace fotografů a diváků, kteří hledají pravdu a krásu ve světě.²⁰

3.6 DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE 20. STOLETÍ

Ve 20. století se dokumentární fotografie stala nástrojem pro zachycení událostí, sociálních změn a kultury. Mezi první a druhou světovou válkou se fotožurnalistika stala dost silným a významným médiem v této době. Fotografie byly používány k dokumentaci válečných událostí a jejich dopadu na civilisty. Fotografové jako Robert Capa fotografovali španělskou občanskou válku a vytvořili ikonické snímky, které symbolizovaly hrůzy války.

Po druhé světové válce se stala fotožurnalistika více vlivným médiem. Fotografové jako Henri Cartier-Bresson byli v čele tohoto hnutí, kteří dokumentovali každodenní životy, kulturu a sociální změny po celém světě.²¹

V USA se později vytvořil program Farm Security Administration (FSA), který zaměstnával dokumentární fotografy k dokumentaci dopadu Velké hospodářské krize na venkovních oblastech a pracovníky na farmách.²²

²⁰ MAGNUMPHOTOS. *History*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.magnumphotos.com/about-magnum/history/>. [cit. 2024-04-08].

²¹ MAHNUMPHOTOS. *Henri Cartier-Bresson*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.magnumphotos.com/photographer/henri-cartier-bresson/>. [cit. 2024-04-25].

²² ARCHIVES. *The Farm Security Administration Photo Project*. Online. 2020. Dostupné z: <https://www.archives.gov/files/atlanta/education/depression-curriculum/section-2.pdf>. [cit. 2024-04-17].

3.6.1 VÝZNAMNÍ AUTOŘI 20. STOLETÍ

Ve 20. století se dokumentární fotografie stala důležitým prostředkem pro zaznamenávání a interpretaci historických událostí, sociálních změn a kulturního dědictví. Toto období bylo poznamenáno významnými osobnostmi, jejichž práce nejen ovlivnila vývoj fotografie, ale také změnila způsob, jakým vnímáme svět kolem sebe.

3.6.1.1 *Dorothea Lange*

Dorothea Lange byla jednou z nejvýznamnějších dokumentárních fotografek 20. století, známou svými pohlcujícími portréty během Velké hospodářské krize v USA. Její ikonické fotografie, jako je „Migrant Mother“, zachycují tváře lidí postižených hospodářskou krizí, což pomohlo vytvořit empatii a povzbudit veřejnost k podpoře.²³

3.6.1.2 *Henri Cartier-Bresson*

Henri Cartier-Bresson byl klíčovou postavou v rozvoji fotožurnalistiky a street photography. Jeho schopnost zachytit „*decisive moment*“, neboli „*rozhodující okamžik*“, se stala legendární a ovlivnila celou generaci fotografů. Jeho snímky jsou nejen technicky dokonalé, ale také mají hluboký sociální a lidský rozměr, který překračuje čas a místo, ve kterém byly pořízeny.²⁴

3.6.1.3 *Robert Capa*

Robert Capa byl jedním z nejvýznamnějších válečných fotografů 20. století. Jeho odvaha a rizikové nasazení mu umožnily zachytit dramatické momenty na frontách druhé světové války, španělské občanské války a dalších konfliktů. Jeho práce nejenom dokumentují hrůzy války, ale také přináší osobní příběhy vojáků a civilistů, kteří byli zasaženi jejími důsledky.²⁵

3.6.1.4 *Margaret Bourke-White*

Margaret Bourke-White byla průkopnicí fotografie v oblasti fotožurnalistiky a průmyslové fotografie. Její práce zahrnovala širokou škálu témat, od Velké hospodářské krize po druhou

²³ BRITANNICA. *Dorothea Lange*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Dorothea-Lange>. [cit. 2024-05-12].

²⁴ MAGNUMPHOTOS. *Henri Cartier-Bresson*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.magnumphotos.com/photographer/henri-cartier-bresson/>. [cit. 2024-04-10].

²⁵ MAGNUMPHOTOS. *Robert Capa*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.magnumphotos.com/photographer/robert-cap/>. [cit. 2024-04-10].

světovou válku. Její odvaha a snaha získat přístup k místním a událostem, které dokumentovala, ji učinily jednou z nejvíce respektovaných a uznávaných fotografek své doby.²⁶

3.6.1.5 Jacques Henri Lartigue

Jacques Henri Lartigue byl francouzský fotograf, který je známý především svými snímky, které zachycují radostné a hravé okamžiky života ve francouzské společnosti na začátku 20. století. Narodil se v rodině bohatého bankéře a od mládí projevoval zájem o fotografii.

Lartigue začal fotografovat ve svých osmi letech, kdy dostal svůj první fotoaparát. Jeho práce dokumentovala život své rodiny, jejich přátele a každodenní aktivity. Jeho snímky zachycují módu, sport, automobily a další prvky života.

I přesto, že Lartigueho práce nebyla široce známá za jeho života, jeho fotografie byly později objeveny a oceněny jako důležitý příspěvek k historii fotografie. Jeho práce byla vystavována po celém světě a dodnes je považován za jednoho z předních francouzských fotografů 20. století.²⁷

3.6.1.6 Lee Friedlander

Lee Friedlander je americký fotograf, který je známý svými inovativními, dokumentárními a street fotografickými pracemi. Jeho práce často zkoumá každodenní život a městské prostředí.

Friedlander začal fotografovat v 50. letech 20. století a brzy se stal jedním z předních představitelů tzv. "New Topographics" - skupiny fotografů, kteří se zabývali dokumentací lidského zásahu do krajiny a urbanistických změn ve Spojených státech. Jeho fotografie jsou zpravidla plné detailů a nečekaných momentů z každodenního života. Také získal mnoho ocenění a jeho práce byly vystaveny v prestižních galeriích a muzeích po celém světě.²⁸

²⁶ ARTNET. Margaret Bourke-White. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.artnet.com/artists/margaret-bourke-white/>. [cit. 2024-05-12].

²⁷ LARTIGUE. Biography. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.lartigue.org/en/jacques-henri-lartigue/biography/>. [cit. 2024-04-15].

²⁸ ARTNET. Lee Friedlander. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.artnet.com/artists/lee-friedlander/>. [cit. 2024-04-18].

3.6.1.7 Josef Koudelka

Josef Koudelka začal fotografovat jako amatér, ale brzy se jeho práce staly známé a uznávané. V roce 1968 se stal svědkem sovětské invaze do Československa a jeho dokumentace této události se stala symbolem odporu. Po invazi uprchl do zahraničí a začal dokumentovat život exilu, včetně nomádství a cikánů v Evropě.²⁹

Jeho sbírka "Exiles" neboli "Návraty" je sbírka fotografií, která dokumentuje život exilu a uprchlictví v šedesátých a sedmdesátých letech, zejména v různých evropských zemích. Sbírkou také zachycuje těžkosti, kterým museli lidé čelit, když byli nuceni opustit své domovy a hledat útočiště v cizí zemi. Je také známá svou hloubkou a důrazem na lidskost.³⁰

3.6.1.8 Nan Goldin

Americká fotografka Nan Goldin, která je známá svými dojemnými a intimními snímky dokumentujícími život v americké společnosti, zejména LGBT komunity v 70. a 80. letech 20. století. Je považována za jednu z předních postav barevného dokumentárního fotografického hnutí. Goldinova práce je charakterizována silným důrazem na lidskou zranitelnost, emocionální upřímnost a autenticitu. Její snímky často zachycují osobní okamžiky, jako jsou intimní chvíle s přáteli, portréty, autoportréty a dokumentace bolesti a radosti mezilidských vztahů.³¹

Jednou z nejznámějších sérií Nan Goldinové je "*The Ballad of Sexual Dependency*", která představuje sérii fotografií zachycujících její vlastní život a životy jejích přátel v New Yorku v 80. letech.³² Tato série je silným vyjádřením intimních emocí a komplikovaných vztahů v tehdejší společnosti.

²⁹ MAGNUMPHOTOS. Josef Koudelka. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.magnumphotos.com/photographer/josef-koudelka/>. [cit. 2024-04-26].

³⁰ Czesław, Koudelka, Josef. *Exiles*. Velká Británie: APERTURE, 2014. ISBN 9780500544419.

³¹ BRITANNICA. Nan Goldin. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Nan-Goldin>. [cit. 2024-04-22].

³² ARTSY. Nan Goldin: *The Ballad of Sexual Dependency*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.artsy.net/show/museum-of-modern-art-nan-goldin-the-ballad-of-sexual-dependency/info>. [cit. 2024-04-22].

3.6.1.9 Libuše Jarcovjáčková

Libuše Jarcovjáčková je významnou postavou v českém fotografickém světě, jejíž práce je plná emocí a symbolismu. Narodila se v malé vesnici na českém venkově, kde již od dětství projevovala lásku k umění a kreativitu. Její zájem o fotografii se začal rozvíjet v mladém věku, kdy objevovala krásy světa prostřednictvím fotoaparátu svého otce. Postupem času se její vášeň pro fotografii stala základem pro její uměleckou dráhu.³³

Po absolvování umělecké školy se Libuše začala věnovat fotografování profesionálně a brzy začala získávat pozornost svými dojemnými snímky. Její práce je často charakterizována nejen citlivým zachycením okamžiků, ale i hlubokým porozuměním lidské podstaty. Portréty, které vytváří, nejsou pouze fotografie fyzické podoby, ale spíše by se dalo říct studie o duši a identitě. Každý snímek Libuše má svůj vlastní příběh, který oslovuje diváka a vyvolává dojemný pocit.³⁴

Jedním z hlavních témat, která se prolínají celou její tvorbou, je hledání identity a emocionálního propojení s prostředím. Její fotografie často zachycují intimní momenty, které odrážejí lidskou zranitelnost a touhu po porozumění a přijetí. Svým způsobem odkazuje k symbolistickému umění, kde obrazy slouží jako prostředek k vyjádření hlubších emocí a myšlenek. Nenásleduje žádné konkrétní fotografické trendy, ale spíše se řídí svou vlastní intuicí a vizí. Její práce je originální, autentická a hluboce osobní, a přestože není tak široce známá jako někteří jiní fotografové, má své pevné místo na české fotografické scéně.

35

3.7 VLIV HISTORICKÉ DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE NA SOUČASTNOU

Historická dokumentární fotografie položila základy pro současnou dokumentární fotografii a měla hluboký a trvalý vliv na vývoj tohoto žánru. Od svých raných počátků ve 19. století

³³ PAMETNARODA. *Libuše Jarcovjáčková*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.pametnaroda.cz/cs/jarcovjakova-libuse-20160812-0>. [cit. 2024-04-15].

³⁴ FOTOGRAFCONTEMPORARY. *Libuše Jarcovjáčková*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.fotografcontemporary.cz/libuse-jarcovjakova/>. [cit. 2024-04-14].

³⁵ JARCOVJAKOVA. *Photographer and Visual Story Teller based in Prague*. Online. 2024. Dostupné z: <http://jarcovjakova.com/pages/cv/>. [cit. 2024-04-14].

až po současnou éru digitální fotografie dokumentovala klíčové události, sociální problémy, kulturní změny a lidské příběhy.

3.7.1 ESTETIKA A STYL

Historická dokumentární fotografie formovala estetické a stylové prvky, které jsou charakteristické pro současnou dokumentární fotografii. Fotografové jako Lewis Hine, Dorothea Lange nebo Henri Cartier-Bresson přinesli do tohoto žánru techniky jako street fotografie, portrétování lidských emocí a zachycení okamžiku, které dodnes ovlivňují tvorbu současných fotografů.

Od prvních experimentů s fotografií až po pokročilejší techniky pozdější doby existuje v historii dokumentární fotografie bohatá sada estetických přístupů, které odrážejí nejen technologický pokrok, ale také vize a umělecké snahy fotografů.³⁶

Na počátku fotografie v 19. století byla estetika dokumentární fotografie ovlivněna technickými omezeními tehdejších procesů. Snímky z této doby často vykazovaly statický charakter a nedostatek detailů, což bylo způsobeno dlouhými expozičními časy a omezenými možnostmi manipulace s obrazem. Přesto tyto rané fotografie poskytovaly cenný pohled na historické události a prostředí, které bylo tehdy nedostupné jiným způsobem.

S rozvojem fotografických technik v průběhu 20. století začali dokumentární fotografové experimentovat s novými estetickými přístupy. Vznikl směr známý jako fotožurnalismus, který se zaměřoval na zachycení života a událostí s minimálním zásahem do scény. Tento přístup zdůrazňoval autenticitu a rychlost snímku a poskytoval divákům nezpracovaný pohled na svět.³⁷

Dalším významným momentem ve vývoji estetiky dokumentární fotografie byl rozkvět modernismu v umění ve 20. letech 20. století. Fotografové jako Dorothea Lange³⁸ nebo Walker Evans začali používat nové kompoziční techniky, abstraktní prvky a hru se světlem a stínem, což vedlo k vzniku expresivních a emotivních portrétů a záznamů každodenního života.

³⁶ CÍSAŘ, Karel. *Co je to fotografie?* Praha: Herrmann, 2004. ISBN 9788023951691.

³⁷ *Tamtéž*

³⁸ BRITANNICA. *Dorothea Lange*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Dorothea-Lange>. [cit. 2024-05-12].

Dnes, v éře digitálního obrazu a postmoderního umění, přijímá dokumentární fotografie širokou škálu estetických a stylových přístupů. Od tradičních fotožurnalistických snímků až po abstraktní a experimentální práce, které nejen že poskytly důležité historické záznamy, ale také inspirovaly následující generace fotografů k objevování nových estetických možností a vyjadřování se skrze obraz.³⁹

3.7.2 SOCIÁLNÍ VĚDOMÍ A AKTIVISMUS

Sociální vědomí a aktivismus se staly nepostradatelnými prvky v oblasti dokumentární fotografie. Od počátků fotografie až do současnosti má tato forma umění mocný vliv na společnost, který odkrývá utrpení, boj za spravedlnost a osvětluje nejrůznější sociální problémy.

Fotografové jako byl například Lewis Hine⁴⁰ fotografovali životy chudých a pracujících lidí, aby přilákali pozornost a vyvolali změnu. Jejich obrazy měly ohromný dopad a pomohly přimět vládu a veřejnost k zavedení sociálních reforem.

V průběhu 20. století se dokumentární fotografie stala ještě více politickou a aktivistickou. Dorothea Lange a Margaret Bourke-White⁴¹ dokumentovali Velkou hospodářskou krizi, občanská práva a války po celém světě. Jejich práce zobrazovala nejenom fyzické důsledky těchto událostí, ale také emoční stránku lidského utrpení, což pomáhalo posílit solidaritu a podněcovat k akci.

V současné době sociální vědomí a aktivismus zůstávají živé v práci mnoha současných fotografů. Důležitou roli v tomto procesu hrají také sociální média a internet, které umožňují fotografům sdílet své práce téměř okamžitě s celým světem. To umožňuje rychle šířit informace, vyvolávat diskuse a mobilizovat lidi.

I když má dokumentární fotografie obrovský potenciál změnit svět, není bez kontroverze. Někteří kritici tvrdí, že lekteří fotografové se zaměřují příliš na šokující obrazy, aby přitáhli pozornost, aniž by se zabývali důsledky svého zobrazení na subjekty fotografií. Další kritika směřuje k tomu, že dokumentární fotografie může zobrazovat jenom část příběhu a často vynechává kontext nebo příčiny sociálních problémů.

³⁹ CÍSAŘ, Karel. *Co je to fotografie?* Praha: Herrmann, 2004. ISBN 9788023951691.

⁴⁰ BRITANNICA. Lewis Hine. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Lewis-W-Hine>. [cit. 2024-05-12].

⁴¹ ARTNET. Margaret Bourke-White. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.artnet.com/artists/margaret-bourke-white/>. [cit. 2024-05-12].

Ve výsledku však není pochyb o tom, že dokumentární fotografie má mocný vliv na formování sociálního vědomí a podněcování k aktivismu. Je to prostředek, který nám umožňuje vidět svět očima druhých a inspiruje nás k jednání ve prospěch spravedlnosti a lidských práv.⁴²

3.7.3 TECHNOLOGICKÝ VÝVOJ

Historická dokumentární fotografie byla svědkem dramatického technologického vývoje od kolodiového procesu až po digitální éru. Zlepšení fotografických materiálů, vynález fotoaparátů s vyšší rozlišovací schopností a následný přechod na digitální fotografii vytvořily nové možnosti pro dokumentární fotografy. Dnes mohou fotografové snadněji zachytit a sdílet příběhy díky pokročilým technologiím, což posiluje jejich schopnost dosahovat a oslovovat publikum.

3.7.4 DIGITÁLNÍ REVOLUCE

Pravděpodobně největší revolucí v dokumentární fotografii představoval přechod od filmového k digitálnímu formátu. Digitální fotografie nabídla fotografovi větší flexibilitu, rychlost a kontrolu nad procesem. Fotografové mohou okamžitě vidět výsledky své práce na displeji fotoaparátu a mít možnost upravit fotografii přímo na místě.

Digitální revoluce v současné dokumentární fotografii představuje zásadní přelom v způsobu, jakým vnímáme, vytváříme a sdílíme vizuální obsah. Toto období je charakterizováno nejen technologickým pokrokem, ale také změnami v procesu tvorby, distribuce a konzumace fotografie. Tato okamžitá zpětná vazba umožňuje fotografům experimentovat s různými technikami a kompozicemi, což vede k větší tvůrčí svobodě a inovacím. Fotografové mají nové možnosti prozkoumat a vyjádřit složité sociální, kulturní a politická témata a přinést nové výzvy a příležitosti v oblasti⁴³.

Dalším významným prvkem digitální revoluce je rozvoj digitálního zpracování obrazu. Digitální software jako například Adobe Photoshop umožňuje fotografům upravovat

⁴² WIKISOFIA. *Sociální umění, aktivismus a nová média*. Online. 2013. Dostupné z: https://wikisofia.cz/wiki/Sociální_umění,_aktivismus_a_nová_média. [cit. 2024-05-07].

⁴³ FREEMAN, Michael. *Očima fotografa: kompozice pro lepší (digitální) fotografie*. Encyklopedie – grafika a fotografie. Brno: Zoner Press, 2008. ISBN 9788074130038.

a retušovat své snímky s úžasnou precizností a flexibilitou.⁴⁴ Tato technologie umožňuje fotografům vytvářet složité kompozice, experimentovat s barvami a světlem a vytvářet vizuální efekty, které dříve byly nemožné.

S rozvojem internetu a sociálních médií se digitální fotografie stala více dostupnou pro celé okolí. Fotografové mohou nyní okamžitě sdílet své práce s celým světem pomocí online platformy jako Instagram nebo Facebook. Tato okamžitá a globální dostupnost umožňuje fotografům dosáhnout širšího publika a komunikovat s diváky na globální úrovni.

V kontextu současného digitálního věku je důležité si uvědomit i problémy, které s sebou digitální revoluce přináší. Například otázky soukromí a etiky jsou často diskutovány v souvislosti s digitální fotografií, stejně jako otázky autenticity a manipulace s obrazy. Je důležité, aby fotografové zachovávali důvěryhodnost a odpovědnost ve své práci a aby byli kritičtí vůči informacím, které sdílejí.⁴⁵

3.7.5 MOBILNÍ FOTOGRAFIE A SOCIÁLNÍ MÉDIA

S nástupem chytrých telefonů se fotografie stala dostupná téměř každému. Mobilní telefony nabízejí širokou škálu funkcí a aplikací pro úpravu fotografií, což umožňuje každému vytvářet a sdílet své vlastní dokumentární záběry. Sociální média jako Instagram nebo Facebook pak umožňují fotografovi sdílet své práce s globální komunitou a vyvolat diskusi o různých tématech.

Mobilní fotografie se stala nedílnou součástí každodenního života, přičemž téměř každý má v kapse fotoaparát ve formě chytrého telefonu. Tato dostupnost umožňuje lidem okamžitě zachytit důležité momenty svého života, bez ohledu na to, kde se nacházejí. Mobilní fotografie tak mění způsob, jakým vnímáme a sdílíme svět kolem sebe, a přináší nové perspektivy a příběhy do dokumentární fotografie. Jednou z klíčových vlastností mobilní fotografie je její spontánnost a okamžitost. Lidé mohou snadno zachytit okamžiky svého každodenního života a sdílet je okamžitě se svými přáteli a sledujícími na sociálních médiích.

Otevírají se nové možnosti pro společenskou dokumentaci a aktivismus. Lidé mohou používat své mobilní telefony k dokumentaci sociálních nebo politických událostí a sdílet je

⁴⁴ ADOBE. Úvodní strana. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.adobe.com/cz/>. [cit. 2024-05-22].

⁴⁵ ARIAS, Zack. *Fotografie: praktické otázky – praktické odpovědi*. Přeložil Nikol ZACHOVALOVÁ BAROCHOVÁ. *Encyklopedie – grafika a fotografie*. Brno: Zoner Press, 2015. ISBN 9788074133107.

na sociálních médiích, aby upozornili na problémy a vyvolali veřejnou debatu. Nicméně, s příchodem mobilní fotografie a sociálních médií přicházejí také nové výzvy. Například otázky soukromí a autenticity jsou často diskutovány v souvislosti s mobilní fotografií a sdílením na sociálních médiích.⁴⁶

3.8 ROZVOJ ŽÁNŘŮ A TÉMAT

Dokumentární fotografie je žánr, který se neustále vyvíjí a přizpůsobuje se změnám ve společnosti, technologii a vkusu publika. Od svých počátků v 19. století až po současnost prošla dokumentární fotografie mnoha změnami a inovacemi, což vedlo k rozmanitosti žánrů a témat, která oslovují různé aspekty lidského života a společnosti.

V počátečních letech se dokumentární fotografie soustředila především na dokumentaci historických událostí, architektury a krajiny.

Postupem času se však dokumentární fotografie začala stále více zaměřovat na lidské příběhy a sociální problémy. Během Velké hospodářské krize se dokumentární fotografie stala prostředkem vyjádření sociálního protestu a solidarity. Fotografové zachytili lidské utrpení a naději během této obtížné doby, což pomohlo vzbudit empatii a podnítit veřejnou podporu pro opatření proti chudobě a nezaměstnanosti.⁴⁷

V poslední době se dokumentární fotografie stala stále více rozmanitou a experimentální. S nástupem digitální technologie a sociálních médií se stala ještě přístupnější a demokratičtější. Amatérští fotografové a aktivisté mohou nyní snadno sdílet své příběhy a zkušenosti prostřednictvím internetu, což umožňuje širší diskusi o sociálních problémech a zvyšuje povědomí veřejnosti o důležitých tématech.

3.9 PŘESAHI DO DALŠÍCH MÉDIÍ

Historická dokumentární fotografie ovlivnila také další média a umělecké formy, jako je film, televize a novinová fotografie. Mnoho historických fotografií se staly ikonickými obrazy, které přetrvávají v kolektivní paměti a inspirují další tvůrce v různých oblastech.

⁴⁶ MOBILMANIA. *Jak focení mobilem změnilo naše chování*. Online. 2023. Dostupné z: <https://mobilmania.zive.cz/clanky/>. [cit. 2024-04-01].

⁴⁷ MRÁZKOVÁ, Daniela. *Příběh fotografie*. Praha: Mladá fronta, 2022. ISBN 23-033-85

Současná dokumentární fotografie má pevné kořeny v historii a díky dědictví a odkazu historických dokumentárních fotografií má tento žánr stále velký vliv na současnou tvorbu. Přestože se technologie, společnost a umění neustále vyvíjejí, základní principy dokumentární fotografie zůstávají stejné. Zachycují pravdu a vyprávějí příběhy, které oslovují a ovlivňují svět kolem nás.

Spojení dokumentární fotografie s dalšími médii, jako jsou film, literatura, audiovizuální materiály nebo interaktivní média, umožňuje fotografům rozšířit dosah svých příběhů a oslovit různé smysly diváků.

3.9.1 KNIHY A FOTOGRAFICKÉ SÉRIE

Spojení fotografie a textu je velice silný nástroj pro fotografa, a mnoho nejen dokumentárních fotografů publikuje svou práci ve formě knih nebo fotografických sérií. Tyto publikace umožňují fotografovi vyprávět příběh prostřednictvím obrázků doplněných textem, což poskytuje divákovi hlubší kontext a porozumění danému tématu. Slavné série Nan Goldinové "*The Ballad of Sexual Dependency*"⁴⁸ a knihy jako "*Exiles*"⁴⁹ od Josefa Koudelky jsou příklady tohoto spojení mezi fotografií a textem.

3.9.2 SPOLUPRÁCE S NOVINÁŘI A SPISOVATELI

Dokumentární fotografové, kteří zaznamenávají sociální problémy spolupracují s novináři a spisovateli, aby přinesli komplexnější pohled na dané téma. Tato spolupráce umožňuje kombinaci silného vizuálního vyprávění s hlubší analýzou a interpretací, což posiluje dopad celého projektu. Spolupráce mezi fotografem a spisovatelem může vést k přestavení určitých sociálních témat a problémů.

3.10 SOUČASNÁ DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE

S nástupem digitální fotografie na konci 20. století se dokumentární fotografie stala ještě dostupnější a širší. Internet a sociální média umožnily fotografům rychle sdílet své práce se svým publikem. Současná dokumentární fotografie nám přináší mnohem více než jen

⁴⁸ ARTSY. Nan Goldin: *The Ballad of Sexual Dependency*. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.artsy.net/show/museum-of-modern-art-nan-goldin-the-ballad-of-sexual-dependency/info>. [cit. 2024-04-22].

⁴⁹ Czesław, Koudelka, Josef. *Exiles*. Velká Británie: APERTURE, 2014. ISBN 9780500544419

statické obrazy, ale jedná se o reklamní nástroj. Za pomoci různých přístupů se dokumentární fotografové stávají svědky dějin, kteří nám umožňují porozumět společenským a kulturním nerovnostem. Jejich práce je takovým klíčem k odhalování pravdy, a různým tragédiím či událostem co se v dané době odehráli. Slouží jako záznam, jak se zformovala naše společnost.

V dnešním světě nás dokumentární fotografie zavádí do různých kultur a tradic po celém světě. Skrze dokumentární fotografii objevujeme rozmanitost každodenního života v různých kulturách. Ať už se jedná o náboženské rituály až po oslavy a dny plné radosti. Tímto se dokážeme spojit a prociťit tradice více hlouběji než přes mluvené slovo a vzniká větší empatie k dané kultuře.⁵⁰

Mezi další témata můžeme zařadit sociální nerovnosti a lidská práva. Tyto dokumentární fotografie nám umožňují nahlédnout do životů, které jsou nejvíce zasaženi společenskými problémy a inspirují nás k zapojení do změny. Jedná se také o nástroj, který nám pomáhá porozumět složitějším tématům a společnosti.

Současná dokumentární fotografie tvoří fascinující mozaiku lidských příběhů, společenských fenoménů a krajinných proměn. Její rozmanitost a hloubka odrážejí nejenom různorodost pohledů, technik ale i přístupů, které umožňují proniknout do podstaty událostí a jevů naší doby.⁵¹

V dnešní době, když se svět mění tak rychle a globální události mají lokální dopady, je dokumentární fotografie takovým zrcadlem společnosti. Fotografové se vydávají do ulic, přírodních rezervací, nebo i do nejuvzdálenějších koutů světa, aby zachytili momenty, které definují naši éru. Jejich práce není pouhým svědectvím o událostech, ale i reflexí kultury, politiky, ekonomiky a lidského soucítění.

Ačkoliv je v dnešní době technologický pokrok na velice solidní úrovni jsou i takové fotografové, kteří se vrací ke tradičním analogovým procesům. Tento návrat umožňuje divákům prožít fotografie na intenzivnější úrovni a ocenit detaily, které by mohly být ztraceny v této nové pokročilé technologické době. Dokumentární fotografie dnes také čelí politické cenzuře, komerčnímu tlaku a otázkám etiky. Fotografové musí čelit dilematům

⁵⁰ LÁBOVÁ, Alena a LÁB, Filip. *Soumrak fotožurnalistu? manipulace fotografií v digitální éře*. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1647-6.

⁵¹ *Tamtéž*

ohledně zachování důstojnosti svých subjektů, zároveň však cítí povinnost odhalovat pravdu a konfrontovat diváky s nepohodlnými skutečnostmi.⁵²

3.11 VLIV SOUČASNÉ DOKUMENTÁRNÍ FOTOGRAFIE NA DNEŠNÍ SVĚT

Současná dokumentární fotografie má zásadní vliv na lidi ve světě, ve kterém informace a vizuální podněty jsou neustále přítomny. Tato forma umění není jen pasivním pozorovatelem událostí, ale aktivním protagonistou, který formuje a ovlivňuje vnímání reality a společenských témat.

Fotografické projekty a série často osvětlují témata, která jsou ve společnosti často opomíjena nebo zkruslována. Například fotografové se zaměřují na menší komunity, lidská práva, ekologické problémy nebo politické konflikty, přičemž jejich práce pomáhá šířit povědomí a aktivovat diskusi.⁵³

Rovněž slouží jako prostředek empatie a porozumění. Zobrazení lidských příběhů a emocí skrze fotografii umožňuje divákům ponořit se do životních situací, které jsou jim možná vzdálené, a rozšířit své obzory. Tyto fotografie mohou vyvolat silné emocionální reakce a podnítit k empatii, a dokonce k aktivnímu zapojení se do řešení problémů. Často podobné projekty slouží jako katalyzátor pro sociální a politické hnutí, protože odhalují nespravedlnost, korupci nebo neudržitelné praktiky. Příkladem mohou být fotografické série dokumentující protesty, nebo reportáže z krizových situací, které mobilizují veřejnost k jednání a tlaku na změny.⁵⁴

Současná dokumentární fotografie může působit i jako zdroj inspirace a estetického potěšení. Kvalitní fotografie může být zároveň vizuálně působivá a významově bohatá, což oslovuje diváky na estetické i na intelektuální úrovni. Fotografické projekty často zkoumají různé styly, techniky a kompoziční prvky, čímž obohacují kulturní diskurz a nabízejí nové perspektivy. Napříč všemi těmito aspekty lze dokumentární fotografii vnímat jako mocný nástroj změny. Také je schopná formovat postoje, ovlivňovat veřejné mínění a přispívat k

⁵² LÁBOVÁ, Alena a LÁB, Filip. *Soumrak fotožurnalismu? manipulace fotografií v digitální éře*. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1647-6.

⁵³ KOTÍK, Michal. *K vývoji pojmu dokumentární fotografie*. Online. 2011. Dostupné z: https://karolinum.cz/data/clanek/4185/HS_3_1_0063.pdf.

⁵⁴ SILVERIO, Robert. *Postmoderní fotografie: fotografie jako umění na konci dvacátého století*. V Praze: Akademie múzických umění, Filmová a televizní fakulta, katedra fotografie, 2007. ISBN 978-80-7331-083-7.

vytváření lepšího a spravedlivějšího světa. Nicméně, zároveň s touto mocí přichází i zodpovědnost, kterou se fotografové musí řídit etickými zásadami a respektovat důstojnost svých subjektů, aby jejich práce byla autentická a respektovaná.⁵⁵

⁵⁵ LÁBOVÁ, Alena a LÁB, Filip. *Soumrak fotožurnalismu? manipulace fotografií v digitální éře*. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1647-6.

4 PRAKTICKÁ ČÁST

V praktické části mé bakalářské práce se zabývám promítnutím sebe sama jako autora do dokumentární fotografie. Na následujících fotografiích v konkrétních životních etapách se snažím zachytit a ukázat, jak silné může být fotografické médium a kam se toto médium v průběhu času posunulo. Jeho síla dozajista tkví i v podstatě využívání historické části dokumentární fotografie.

Rozhodl jsem se praktickou část rozdělit na několik etap, několik mých životních milníků, které byly a jsou pro mě velmi důležité a zanechali ve mně určitou stopu. Troufnu si říci, že do určité míry tyto etapy pomohly zformovat mou osobnost a mé vnímání nynějšího světa. Konkrétněji jsem vymezil 5 etap: etapa sportu, etapa školy, etapa focení, etapa lásky a etapa práce. Všechny tyto životní milníky mi pomohly posouvat se nejen v dokumentární fotografii, ale i v dalších sférách focení jako takového a pomohly mi rozvinout schopnosti jakožto fotografa.

4.1 ETAPA ŠKOLA

Mateřská škola, která je součástí každého z nás a každý z nás projde tímto na první pohled ne velkým krokem. Pro každé dítě je tento krok různě vypjatý, respektive pro někoho radostný a pro někoho může být až traumatizující. Je to totiž jeden z prvních větších kontaktů se sociálním světem, jedno z prvních poznání jiného okruhu lidí, než jsme jako děti zvyklí. Poznáváme nové přátelství, máme náklonost k věcem a aktivitám co bychom mohli popřípadě v budoucnu dělat, poznáváme nové lidi a možná i první přátelé. Dítě se poprvé ocitá na delší dobu bez rodičů a někdy je těžké právě toto první odloučení od úzkého kruhu rodiny, od své matky a svého otce.

Konkrétně v mém případě to bylo tak, že jsem byl dost samostatný a kreativní. Poznal jsem první přátelé, se kterými jsem i následně hrál hokej ve Vlašimi. Jelikož už tam nebydlím, zanechalo to ne jenom ve mně ale i v lidech, kteří tyto první kroky dělali semnou, výrazné vzpomínky. S některými jsem v úzkém kontaktu dodnes. Speciálně s jedním z přátel jsme se natolik v tomto útlém věku sblížili, že naše vazby trvají až dodnes, ba dokonce jsme spolu začali tvořit digitální obsah a později se to překlátilo až do komerčních projektů. Dá se tedy tvrdit, že právě tato etapa určitým způsobem tvořila mou osobnost a pomohla mi v mé cestě a v mých cílech. Školka byla pro mě takovou vstupenkou do života, kde jsem trávil na danou dobu nejvíce času a prohloubil jsem si sféru sebe sama jako tvůrce.

Základní škola byla místem prohloubení vztahů a zároveň všech etap. S přáteli jsme se častěji viděli, více spolu trávili náš volný čas, začala se otevírat první menší etapa lásky. S mým kamarádem, jsme začínali natáčet na staré telefony videa, které jsme ukazovali ostatním, a bavili se na nad tím. S tím spjaté fotografie, které jsem fotil a ukládal si tak jedny z prvních momentů. Ve svých 9 letech jsem se přestěhoval do Prahy a dále pokračoval studovat už na jiné školy. Začal jsem hrát za jiný Pražský hokejový klub a můj okruh lidí se změnil. Jelikož jsem to jako dítě nevnímal, nějaký velký přestup a jiný přesun do jiného města, zpětně se dokážu zamyslet nad tím, že to byl velký krok pro mě. Náhlá změna, která přišla ze dne na den. I po několika letech se moc rád vracím do Vlašimi a trávím čas se svými lidmi, které jsem poznal na začátku svého života.

Začátek střední školy byl poněkud zvláštním a dost jiným pocitem. Jelikož jsem nepocítil velké pouto se svojí základní školou, s okruhem lidí, se kterými jsem trávil tolik svého času, byla to pro mě příjemná změna. Zde jsem měl možnost poznat fotografii v praktické části. Některé naše předměty byly zaměřeny na práci s fotografií a v různých grafických softwercích. Prohloubil jsem znalost o fotografii, začal jsem více fotografovat a v tom považuji svojí střední školu jako odrazový můstek k fotografii.

V návaznosti na střední školu jsem nastoupil na vysokou školu, na které jsem dodnes. Z hlediska fotografování a celkově i dokumentární fotografie považuji právě i tuto studijní etapu za nesmírně důležitou. Na vysoké škole jsem přišel do kontaktu s nepřeberným množstvím profesionálů z oboru, kteří se mi během studia snažili předat své poznatky a znalosti a pomohli mi tak opět formovat mou vizi a mé cíle s focením do budoucna.

Dlouho jsem si nebyl jistý, který z těchto milníků bych chtěl zanést i na svou dokumentární fotografii. Váhal jsem, zdali volit spíše start anebo pomyslný studijní cíl, tedy zdali zvolit mateřskou školu či školu vysokou. Vybral jsem si mateřskou školu, jelikož právě ta byla začátkem, tedy startem mého života obecně a také mé cesty.

Mateřská škola Kolonka, která se nachází ve Vlašimi. Právě zde mi začala sociální etapa života. Stativ na fotoaparát jsem nastavil tak, aby byl nepatrně vidět sloup, který má připomínat jakousi pomyslnou bariéru, tedy má znázorňovat konec této etapy.

Fotografie č. 1 – etapa školy

Zdroj: vlastní tvorba

4.2 ETAPA SPORTU

Již od svého útlého věku jsem byl veden ke všemožným sportovním aktivitám. Od svých 3 let, kdy jsem poprvé obul brusle a vstoupil na hokejové hřiště, začal jsem hrát lední hokej a začal jsem zároveň cítit, že právě tento sport by mohl být naplněním mých cílů. Tehdy si pamatuji, jaký to byl pocit stát na hokejových bruslích, jak mě po každém tréninku bolely nohy, jak konce mých prstů u nohou byly úplně omrzlé, jak mi při prvních tréninkách nastydly uši. Jeden z mých prvních hokejových klubů, ve kterém jsem začal svojí dlouholetou hokejovou kariéru byly Rytíři Vlašim.

Tento hokejový klub zanechal ve mně velkou životní etapu a vzpomínku. První kamarádi, známosti lidí, kteří tě dokážou i v tak mladém věku podržet, kteří se tě dokáží zastat a prát se za tebe, když tě někdo ze tvých soupeřů srazí nebo zfauluje. Bohužel těmto hezkým vzpomínkám je souzen konec jako u každé jiné vzpomínky. Následovaly 3 Pražské hokejové kluby, kde se moje kariéra rozšířila trochu více. Jedním z nich je HC Slavia Praha, kde jsem hrál většinu své hokejové kariéry, konkrétně od svých 8 let až do svých 14. Následně jsem nastoupil do klubu, který byl dovedností o ligu horší, avšak dal mi nejvíce známostí a hromadu přátel, kteří i dodnes tvoří můj nejbližší okruh lidí. A na samotný závěr

mé hokejové kariéry jsem zamířil do klubu HC Smíchov Praha, kde jsem ve své podstatě dohrál své poslední sezony.

Konkrétně tato fotografie popisuje mě a mé pocity, jak se moc rád se vracím na Vlašimský stadion, který obdivuji ne jenom z té stránky, že jsem zde začínal hrát ale i z té estetické. Stadion je navržený tak, že je polo venkovní či polo odkrytý, a jedná se tak o jeden z mála takto unikátních stadionů v České republice. Stojí přímo v centru Vlašimského parku a ta kombinace přírody a samotné ledové plochy je úžasná. Jsem velice vděčný, že jsem lední hokej začal hrát přímo tady, přímo na tomto stadionu, přímo v tomto městě.

Volil jsem takovou kompozici a úhel focení, aby i divák který nerozumí hokeji a nepoznal by tak na první pohled ledovou plochu, pochopil, že se jedná o hokejový stadion. Jedná se o starý Vlašimský hokejový stadion, ve kterém jsem začínal hrát lední hokej. Je polokrytý a jedná se tedy o jeden z nejhezčích hokejových stadionů, kde jsem hrál. Bohužel se už nenachází v provozním stavu a slouží pro místní obyvatele pouze jako letní kino.

Fotografie č. 2 – etapa sportu

Zdroj: vlastní tvorba

4.3 ETAPA PRÁCE

Za první opravdovou práci považuji práci v jednom z největších fastfoodových řetězců McDonald's. První větší kontakt s finanční gramotností. Po krátké době jsem pochopil, že mi to nepřináší takové potěšení jako třeba tvoření kreativních uměleckých děl. Opět tím chci podtrhnout, že i v této etapě jsem pochopil, že mým údělem nebude pracovat za pokladnou řetězce. Tímto výrokem nechci tuto práci znehodnotit, pouze jsem pochopil, že pro mě to nebude cestou.

Z prvních větších peněz jsem si pořídil svůj první fotoaparát a tím je Nikon D5300. Měl jsem tímto větší motivaci tvořit a vytvářet fotografie. Tímto fotoaparátem, jsem začal

fotografovat profesionálním způsobem a kdykoliv jsem chtěl. Začal jsem více zkoumat nastavení fotoaparátu, více jsem zajímal o funkce, které fotoaparát nabízí. Poprvé jsem si fotoaparát nastavoval do manuální nastavení a všechny funkce (ISO, clona a rychlost závěrky) jsem nastavoval tak, aby se přesně hodily na danou fotografii.

Jako další pracovní cestu, kde jsem začal více pracovat s fotografiemi a jejich úpravami, jsem začal figurovat s mým kamarádem v komerční sféře. Paralelně se studiem jsem pracoval v oboru. Bylo to poměrně dobře propojené, jelikož jsem v průběhu toho, co jsem pracoval, mohl zároveň konzultovat s profesory kompozice daných projektů, které jsem měl zadané od klienta. Ale i této etapě přišel svůj konec. Pochopil jsem, že moje vlastní kreativita se těmito projekty snižuje. Cítil jsem se jak v nějaké uzavřené kopuli, ze které jsem se nemohl dostat ven, jelikož všechny zadání klientů byli přesně stanoveny a museli se dělat striktně dle určitých šablon. Toto dlouhodobě zabíjelo mou vlastní kreativitu a nebylo tak možné v této sféře nadále figurovat.

Po vysoké škole mám v plánu nastoupit a více se rozvíjet jako individuální kreativec. Chci mít všechny projekty, které budu dělat pod vlastní kontrolou, chci vidět co se v nich děje a více do nich zasahovat. Mimo jiné se chci věnovat i vlastnímu dokumentu svého života, skrze podobné fotografie svých důležitých etap. Skrze tuto práci jsem chtěl přiblížit další etapu, kterou je ukázaní světu, že lze zachytit svůj styl dokumentování určitých etap a svého života.

Fotografie znázorňuje parkoviště, kam jsem poprvé dojel a kde jsem vystoupil z auta a šel na pracovní pohovor. Kompozičně jsem se snažil zachytit ikonické logo fastfoodu a zároveň jejich architektonicky identický styl budovy a jednotné pojetí barev.

Fotografie č. 3 – etapa práce

Zdroj: vlastní tvorba

4.4 ETAPA LÁSKY

Ačkoliv by se dalo říct, že etapa lásky ve mně nezanechala žádnou tvůrčí stopu tak tomu tak není. Dá se to považovat i jako největší zlomový bod, byla pro mě tato etapa, ve fázi fotografování a vytváření vlastního stylu pro fotografování portrétů.

Jednalo se o jedno z prvních období, kde jsem se cítil šťastně a pociťoval tak i mnoho pozitivních emocí. Je to i první období, které jsem si chtěl zdokumentovat a nechat si uložené navždy. Portréty daného člověka, ke kterému cítíte neobvyklou emoci jsou dost silné, a tím se ve mně prohloubili a chtěl jsem si nechat dané moment, a i danou osobu uloženou.

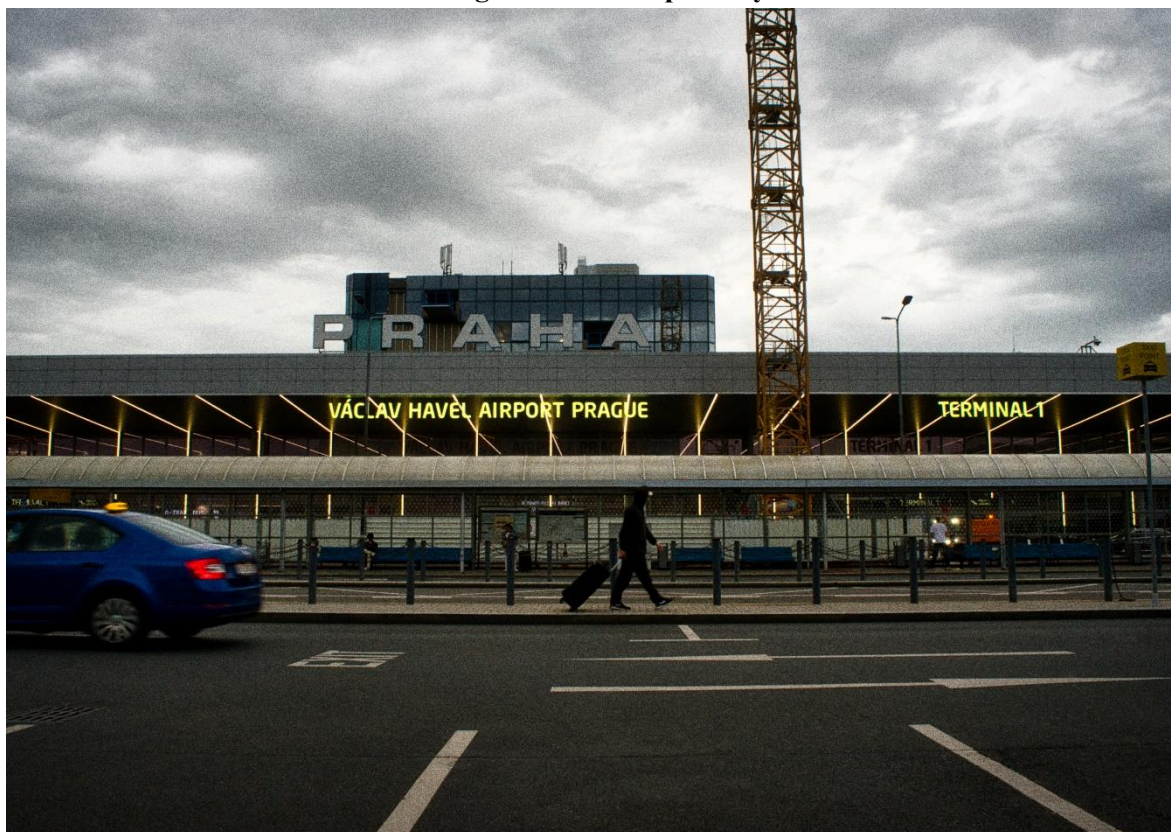
Později jsem se začal více zajímat o dokumentární fotografii a začal jsem v ní více hledat vlastní styl. Zjistil jsem, že pro mě je více fotografie jako uložení určitých momentů

a vzpomínek, které máme v dané situaci a co tu chvíli prožíváme. Nesnažím se udělat perfektní kompozici, perfektní úpravu, ale jde mi o to udělat takový malý vzpomínkový portál, do kterého můžeme vstoupit i třeba v budoucnu s našimi dětmi.

Na základě toho se můj styl také posunul jiným směrem. Jelikož to byly všechny pozitivní emoce, snažím se do svých dokumentárních projektů dávat více barev a radosti, než byli v dřívějších dobách, kde byly dokumenty více takové pochmurné a někdy až smutné. Do svých dokumentů také přidávám trošku smutnou stránku. Díky tomuto období jsem začal fotit více dokumentární fotografie, protože to bylo jedno z nejhezčích životních období a přišlo mi tedy, že právě tyto monety chci mít zdokumentované.

Prostředí a celkový pocit z fotografie, jsem volil tak, aby se co nejvíce přiblížil k dané etapě. Poznal jsem svoji přítelkyni skrze sociální sítě a nikdy předtím jsme se neviděli. Byl to tedy pro mě velký krok udělat něco takové a odletět na místo, kde jsme se později setkali. Konkrétně se jednalo o ostrov Kypr, kde jsem strávil 2 týdny v podstatě s neznámým pro mě na danou situaci člověkem. Zvolil jsem záměrně pochmurnější pocit z fotografie, jelikož identické pocity jsem zažíval, a i cítil v den odletu. Kompozičně jsem volil odletový terminál číslo 1, ze kterého jsem odlétal, a tak začal svou etapu lásky.

Fotografie č. 4 – etapa lásky

Zdroj: vlastní tvorba

4.5 ETAPA FOTOGRAFIE

Tvoření skrze fotoaparát a zaznamenávání svého života skrze toto médium je pro mě v dnešní době velice podstatné. Začal jsem fotit, když mi bylo 15, začal jsem si natáčet různá rodinná videa a následně je stříhat v programech. Je pro mě důležité, aby fotografie zachycovala vzpomínku tvého života. Je to jediný nástroj, který dokáže vizuálně zastavit čas a vyobrazit, co se v daném okamžiku dělo. Focení je tedy pro mě velkou etapou, co jsem zažil a také dost podstatnou.

Mé úplné začátky, kde jsem se seznamoval s fotografií jako takou byly na střední škole. Tam jsme měli předměty, který byly spojené s focením a úpravou fotografií. Poprvé jsem poznal, co je zlatý řez, kompozice, a jak funguje clona a rychlost závěrky ve fotoaparátu. Začal jsem tak tvořit své první projekty a začal tomu dávat nějaký příběh.

S kamarádem jsem začal tvořit obsah na komerční úrovni, začaly se pomalu ozývat firmy a lidi z mého okolí na různá focení. Tímto celkem rychlím způsobem jsem si poměrně za krátkou dobu zkusil mnoho stylů. Některé mě bavili více některé zase méně. Začal jsem svůj styl fotografování měnit a upravovat dle požadavků, které si daná zakázka žádala.

Můj styl focení se rapidně změnil. Na samém začátku jsem moc nedbal na úpravu fotografií, jenom vždycky jsem lehce upravil sytost barev a zvýšil nebo snížil kompozici. Přidával jsem barevné gradienty, které se ne vždycky hodili k dané fotografii. Následně jsem začal víc a víc poznávat kouzlo programu Adobe Photoshop, a začal se více zajímat o nástroje, co daný software nabízí. Styl jako takový se mění pořád, fotograf se rozvíjí i jeho schopnosti se rozšiřují.

Jsem velice vděčný za první komerční projekty, co jsem si mohl vyzkoušet a nyní vím jaký styl a jaké fotografické žánry mě baví nejvíce. Momentálně mě nejvíce baví fotit portréty, a právě dokumentární fotografie.

Prostředí u této fotografie jsem zvolil krajinné. Fotografie krajiny byly jedny z prvních, které jsem tvořil. Jak jsem již zmiňoval, tak když jsem začínal fotografovat dával jsem důraz na úpravu fotografií a využíval jsem více barev. Tímto snímkem jsem se tak trochu chtěl vrátit do svých let, kdy jsem podobným stylem upravoval fotografie a fotil krajiny. Je to pro mě velká vzpomínka jak na technickou část, tak na postprodukční a i lokační.

Fotografie č. 5 – etapa fotografie

Zdroj: vlastní tvorba

5 ZÁVĚŘ

V teoretické části jsem vás seznámil s historickou a současnou dokumentární fotografií. Ukázal jsem vám, jak je pro nás důležitá a že tento žánr je velice důležitý nejenom z historického hlediska, jelikož máme díky tomuto uložené historické události vizuálně. Ovšem dokumentární fotografie může i v nějakém důsledku škodit psychice, jelikož ne vždy chcete vidět, jaké drastické události dokázal udělat člověk člověku. Konkrétněji jsem se zaměřil na autory v daném období, jaký měli přínos do tohoto žánru a jaká byla jejich role v rámci zasazení do kontextu doby. Autoři používali různé styly, různé techniky a tvořili mnohdy celkově jiným stylem. Nejvíce mě zaujal autor Roger Fenton, jelikož jeho osobnost dosti v jeho částech mi připomínala moji. K tomu to se vztahuje i téma Počátky dokumentární fotografie, kde mě zaujalo analyzování samých počátků a jedny z prvních dokumentárních fotografií. Dost mě zaujaly i počátky samotných procesů, jelikož se jsem se začal díky tomu více věnovat analogovým fotografiím a inspirovalo mě to do takového stádia, že jsem později začal sbírat analogové fotoaparáty a vyzkoušel jsem si i jiné fotografování než pouze digitální.

Praktická část přibližuje můj život a jak používám dokumentární já ve svém životě a jak je pro mě důležitá. Dle mého názoru by si všichni měli zkusit dokumentovat jejich životy a možná i různé etapy vlastním stylem. Ať už je to na chytré telefony nebo na zrcadlové či digitální fotoaparáty. Jsou to pro mě důležité momenty, které si musím někde uschovat i vizuálním stylem, nejenom vzpomínkovým způsobem. Někomu je bližší si udělat obraz, někomu zase vytváření videí, ale pořád narážím na vizuální stránku. S přibývajícím věkem každý z nás zažívá nepřeberné množství zážitků a není v lidské moci si je všechny zapamatovávat.

Mým primárním cílem bylo vzbudit ve čtenáři motivaci, aby se zamyslel nad svým vlastním životem, nad zážitky, které již téměř zapomněl a aby zvážil, zdali i on má v životě určité etapy, které by stály za zdokumentování, ať už jakýmkoliv způsobem.

6 SEZNAM ZDROJŮ

6.1 KNIŽNÍ ZDROJE

- ARIAS, Zack. Fotografie: praktické otázky – praktické odpovědi. Přeložil Nikol ZACHOVALOVÁ BAROCHOVÁ. Encyklopedie – grafika a fotografie. Brno: Zoner Press, 2015. ISBN 9788074133107.
- BAATZ, Willfried. Fotografie. Přeložil Hana KALABIŠKOVÁ. Brno: Computer Press, 2004. ISBN 9788025102107.
- CÍSAŘ, Karel. Co je to fotografie? Praha: Herrmann, 2004. ISBN 9788023951691.
- CZESLAW, KOUDELKA, Josef. Exiles. Velká Británie: APERTURE, 2014. ISBN 9780500544419.
- FREEMAN, Michael. Očima fotografa: kompozice pro lepší (digitální) fotografie. Encyklopedie – grafika a fotografie. Brno: Zoner Press, 2008. ISBN 9788074130038.
- LÁBOVÁ, Alena a LÁB, Filip. Soumrak fotožurnalistu? manipulace fotografií v digitální éře. Praha: Karolinum, 2009. ISBN 978-80-246-1647-6.
- MRÁZKOVÁ, Daniela. Příběh fotografie. Praha: Mladá fronta, 2022. ISBN 23-033-85.
- SILVERIO, Robert. Postmoderní fotografie: fotografie jako umění na konci dvacátého století. V Praze: Akademie múzických umění, Filmová a televizní fakulta, katedra fotografie, 2007. ISBN 978-80-7331-083-7.

6.2 INTERNETOVÉ ZDROJE

- ADOBE. Úvodní strana. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.adobe.com/cz/>.
- AMERICANART. Timothy O'Sullivan. Online. 2024. Dostupné z: <https://americanart.si.edu/artist/timothy-h-osullivan-3600>.
- ARCHIVES. The Farm Security Administration Photo Project. Online. 2020. Dostupné z: <https://www.archives.gov/files/atlanta/education/depression-curriculum/section-2.pdf>.
- ARTNET. Artists. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.artnet.com/artists/>.

- ARTSY. Nan Goldin: The Ballad of Sexual Dependency. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.artsy.net/show/museum-of-modern-art-nan-goldin-the-ballad-of-sexual-dependency/info>.
- BRITANNICA. Biography. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/>
- DIGIMANIE. Historie fotoaparátu a fotografie. Online. 2007. Dostupné z: <https://www.digimanie.cz/historie-fotoaparatu-a-fotografie/1815-2>.
- FOTOGRAFCONTEMPORARY. Libuše Jarcovjáčková. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.fotografcontemporary.cz/libuse-jarcovjakova/>.
- FOTTETO. Kalotypie / talbotypie. Online. 2011. Dostupné z: <https://fotteto.estranky.cz/clanky/cernobila-fotografie/kalotypie---talbotypie.html>.
- JARCOVJAKOVA. Photographer and Visual Story Teller based in Prague. Online. 2024. Dostupné z: <http://jarcovjakova.com/pages/cv/>.
- KOTÍK, Michal. K vývoji pojmu dokumentární fotografie. Online. 2011. Dostupné z: https://karolinum.cz/data/clanek/4185/HS_3_1_0063.pdf.
- LARTIGUE. Biography. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.lartigue.org/en/jacques-henri-lartigue/biography/>.
- MAGNUMPHOTOS. History. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.magnumphotos.com/about-magnum/history/>.
- MAGNUMPHOTOS. Photograpfer. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.magnumphotos.com/photographer/>.
- MOBILMANIA. Jak focení mobilem změnilo naše chování. Online. 2023. Dostupné z: <https://mobilmania.zive.cz/clanky/>.
- MOMA. Eugène Atget. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.moma.org/artists/229>.
- Národní technické muzeum. Daguerrotopie. Online. 2014. s. 18. Dostupné z: <https://stary-web.ntm.cz/data/veda-a-vyzkum/booklet-cz.pdf>.
- ONLINEFOTOSKOLA. Kalotypie. Online. 2011. Dostupné z: <https://fotteto.estranky.cz/clanky/cernobila-fotografie/kalotypie---talbotypie.html>.
- PAMETNARODA. Libuše Jarcovjáčková. Online. 2024. Dostupné z: <https://www.pametnaroda.cz/cs/jarcovjakova-libuse-20160812-0>.
- PIKOUS, Šimon. Historie fotografie. Online. 2015. s.11. Dostupné z: <https://lsfliberec.cz/files/historie.pdf>.

- VAVŘÍN, Pavel. Roger Fenton – Krymská válka. Online. 2020. Dostupné z: <https://digiarena.zive.cz/roger-fenton--krymska-valka>.
- WIKISOFIA. Sociální umění, aktivismus a nová média. Online. 2013. Dostupné z: https://wikisofia.cz/wiki/Sociální_umění,_aktivismus_a_nová_média.
- YOUNGREALART. Historické fotografické techniky. Online. 2016. Dostupné z: <https://youngrealart.com/cs/news/51>.

7 SEZNAM FOTOGRAFIÍ

- Fotografie č. 1 – Etapa škola
- Fotografie č. 2 – Etapa sportu
- Fotografie č. 3 – Etapa práce
- Fotografie č. 4 – Etapa lásky
- Fotografie č. 5 – Etapa fotografie